

Годишен отчет

за дейността на

**Националния център за безопасен интернет
Safenet.bg**

2021

Публичен отчет за дейностите на Националния център за безопасен интернет, координиран от Фондация „Приложни изследвания и комуникации“ в партньорство с Асоциация Родители и маркетингова агенция ДеКони

Съдържание

Какво е Центърът за безопасен интернет?	3
Кои сме ние?.....	3
Фондация „Приложни изследвания и комуникации“	3
Асоциация Родители	3
Рекламна агенция ДеКони.....	3
Обществен съвет за безопасен интернет.....	4
Членове на Обществения съвет за безопасен интернет.....	4
Гореща линия за борба с незаконно и вредно за деца съдържание и поведение в интернет	5
Консултативна линия за онлайн безопасност	6
Сайт на Центъра за безопасен интернет	6
Проекти и инициативи	7
Младежки панел	7
Ден за безопасен интернет.....	8
Видеоуроци „Кибер сбирка“	9
Обучения и кампании	9
Цялостен модел за изграждане на ключови компетентности в училище.....	9
Кампания „Намери друг начин“	10
Обучения в рамките на инициативата „Грижа за истината“	11
Наръчници и учебни методики	12
Наръчник „Компетентностният подход на практика“	12
Наръчник за критично мислене и толерантност.....	12
Наръчници за разпознаване на фалшиви новини и дезинформация	13
Методика за подготвяне на младежи за учители на връстници	13
Конференции и форуми.....	14
Национална конференция „Компетентностният подход на практика“	14
Младежки форум „Voice it: Мнение от значение“	15
Национална конференция „Медийна грамотност срещу дезинформацията“	15
Международно сътрудничество	15
Национално сътрудничество и медийни изяви	16
Коалиция за медийна грамотност.....	16
Партньорство с УНИЦЕФ България по U-Report	16
Национална мрежа за децата и Младежка мрежа „Мегафон“	17
Партньорство за учене и действие.....	17
Партньорство с Дигитална национална коалиция (ДНК)	18
Младежки обмен и партньорство с Фондация П.У.Л.С.....	18
Сътрудничество с училища и държавни институции	19
Медийни изяви.....	19

Какво е Центърът за безопасен интернет?

Българският Център за безопасен интернет бе основан през 2005 г. от Фондация „Приложни изследвания комуникации“ (Фондация ПИК) с частичната финансова подкрепа на Европейската комисия. Асоциация Родители и рекламна агенция ДеКони се присъединиха като партньори в Центъра от 2008 г.

През май 2006 г. Фондация ПИК пусна в действие българската интернет Гореща линия за борба с незаконно и вредно за деца съдържание и поведение в интернет, която стана пълноправен член на Международната асоциация на интернет горещи линии INHOPE, обединяваща вече 43 държави. През 2011 г. беше пусната в действие и Консултативна линия за безопасен интернет, която се поддържа от Асоциация Родители. Центърът за безопасен интернет е член и представител за България на европейската мрежа от 30 центъра за безопасен интернет Insafe в рамките на програмата „По-добър интернет за децата“ на Европейската комисия.

Българският център за безопасен интернет работи в тясно сътрудничество с много ключови институции и организации в България и чужбина. Тридесет държавни институции, неправителствени организации и частни компании и бизнес асоциации, които имат отношение към сигурността на децата и младите хора в интернет, са членове на Обществения съвет за безопасен интернет.

Кои сме ние?

Фондация „Приложни изследвания и комуникации“ (Фондация ПИК) е неправителствена организация с нестопанска цел, регистрирана в обществена полза и основана в София през 1991 година. Мисията ѝ е да насърчава и подпомага развитието на информационното общество и икономиката на знанието в национален, регионален, европейски и глобален контекст. Фондация ПИК е сред водещите български организации, работещи за развитието на образовано общество и устойчива иновативна икономика.

Фондация ПИК е член на редица национални и международни мрежи, работещи в сферата на детските права, защитата на децата и безопасната употреба на интернет:

- Европейската мрежа от Центрове за безопасен интернет Insafe
 - Международната асоциация на интернет горещи линии INHOPE
 - Европейска изследователска мрежа „Децата по света онлайн“ (Global Kids Online)
 - Мрежа за противодействие на радикализацията (Radicalization Awareness Network)
 - Европейска мрежа за превенция на престъпността (European Crime Prevention Network)
- Фондация ПИК координира Обществения съвет за безопасен интернет.
- Национална мрежа на децата

Асоциация Родители е неправителствена организация, създадена през 2001 г. и работеща за утвърждаване ролята на семейството в отглеждането, възпитанието и образованието на децата. Фокус на нейната работа е подобряване на връзката между семейството и училището, утвърждаването на ценностите на гражданското общество и здравословния начин на живот. За реализиране на тези цели асоциацията работи по проекти с различни организации и институции. Нейната застъпническа дейност в партньорство с неправителствения сектор, бизнеса, институциите и отделните граждани има за цел да гарантира правата на децата и семействата в България.

Асоциация Родители е член на:

- Национална мрежа за децата
- Обществен съвет за безопасен интернет
- Работни групи към МОН, ДАЗД, Дирекция "Образование" на Столична община и др.

Рекламна агенция ДеКони е маркетинг агенция с двадесетгодишна история на успешно изграждане на имидж на компании и тяхното популяризиране. Агенцията е експерт в областта на

корпоративната социална отговорност, създаването на ефективни модели за сътрудничество между компании, неправителствени организации, правителствени и международни организации с траен ефект върху устойчивото развитие на обособени общности на локално и регионално ниво, както и на българското общество като цяло.

Обществен съвет за безопасен интернет

Общественият съвет за безопасен интернет бе учреден през април 2006 година. Негови членове са представители на държавни институции, бизнес асоциации, частни компании, неправителствени организации и експерти. Всички членове на Съвета имат обща мисия – да направят интернет по-безопасна и развиваща среда за непълнолетните потребители.

Общественият съвет обсъжда и одобрява годишните отчети за дейността на Центъра за безопасен интернет и дава препоръки за подобряване на работата му. Той одобрява работните процедури на Горещата интернет линия и Консултативната линия и, ако е необходимо, ги променя съобразно с настъпили промени в европейското и националното законодателство, в социалните и икономическите условия в страната.

Членовете на Обществения съвет работят активно за осъществяване на целите на Центъра за безопасен интернет. Те инициират и участват в различни дейности, популяризиращи правилата за безопасна употреба на интернет, с цел повишаване на социалната информираност за рисковете, пред които са изправени непълнолетните в интернет, както и за начините за тяхното предотвратяване.

Членове на Обществения съвет за безопасен интернет

1. Парламентарна Комисия по въпросите на децата, младежта и спорта
2. Държавна агенция за закрила на детето
3. Сдружение за електронни комуникации
4. Министерство на образованието и науката
5. Министерство на вътрешните работи
6. Министерство на културата
7. Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията
8. Столична община
9. Интернет общество – България
10. Българска асоциация по информационни технологии (БАИТ)
11. Виваком
12. Cisco Systems- България
13. Фондация „Право и интернет“
14. Асоциация Родители
15. Кабината
16. Фондация "Партньори-България"
17. Българска федерация по електронен спорт
18. Фондация "Джендър образование, изследвания и технологии"
19. А1
20. Теленор България
21. Майкрософт България

22. Център за изследване на демокрацията
23. Национална мрежа за децата
24. Дигитална национална коалиция
25. Фондация "Дигиталните деца"
26. Жюстин Томс, университетски преподавател
27. УНИЦЕФ България
28. Булбера ЕООД
29. Нет 1
30. Комисия за защита на личните данни

Гореща линия за борба с незаконно и вредно за деца съдържание и поведение в интернет

Българската интернет Гореща линия започна своята работа от май 2006 година. Нейният главен приоритет е да спре разпространението на изображения на сексуална злоупотреба с деца (детска порнография) и да се бори с другите форми на сексуални посегателства срещу деца в интернет (подмамване с цел сексуална злоупотреба, трафик, секс туризъм и други), както и премахването или ограничаването на интернет съдържание, неподходящо или вредно за деца. Всеки възрастен или непълнолетен потребител, който иска да докладва за онлайн съдържание или поведение, което е незаконно според българското законодателство или може да има травматичен или вреден ефект върху малолетните и непълнолетните потребители, може лесно да подаде сигнал на сайта <http://www.safenet.bg>. Анонимността на докладващите е гарантирана.

Горещата линия си сътрудничи активно със съответните правоприлагащи органи на основата на рамково споразумение с Министерството на вътрешните работи, подписано през януари 2006 година. Тя работи в тясно партньорство с над 50 горещи линии, членуващи в Международната асоциация на интернет горещи линии INHOPE, и с Интерпол. Доброто партньорство между Горещата линия и правоприлагащите органи в България и в другите държави значително повишава ефективността на борбата срещу незаконното или вредно за деца съдържание и поведение в интернет.

Работата на Горещата линия следва работни процедури, одобрени от Обществения съвет за безопасен интернет. Процедурите гарантират, че при желание на докладващия да остане в анонимност, неговата/нейната конфиденциалност ще бъде запазена. Когато получат сигнал, операторите на Горещата линия първо установяват физическото местонахождение на докладваното съдържание. Ако свървърт се намира в България, докладваното съдържание се предава по специално установена сигурна комуникационна линия към Главна дирекция „Борба с организираната престъпност“ на МВР, като тази процедура отговаря на рамковото споразумение за сътрудничество с МВР, подписано през 2006 година. Когато съдържанието е проследено до друга държава-член на Международната асоциация на интернет горещи линии INHOPE, докладваното съдържание се предава на въпросната партньорска Гореща линия. В случаите, в които съдържанието се намира в трета държава, докладваното съдържание се предава на ГДБОП, която предприема допълнителни стъпки, базирани на международните процедури за полицейско сътрудничество.

Най-лесният начин за подаване на сигнал е през формуляр, достъпен на сайта <http://www.safenet.bg>. Освен това, операторите на Горещата линия реагират и при докладване или въпрос по имейл (hotline@online.bg). Когато е уместно, операторите на Горещата линия съветват потребителите да се свържат с психолозите на Консултативната линия, като спазват вътрешните процедури за предаване на докладвано съдържание, приета от Фондация ПИК и Асоциация Родители.

През 2021 г. Горещата линия получи и обработи 15 694 сигнала, касаещи незаконно съдържание или поведение в интернет:

- Изображения на сексуална експлоатация на деца (детска порнография) – 15 276
- Детска еротика/нудизъм - 8
- Подмамване на дете – 24

От получените сигнали 2540 бяха предадени на ГДБОП, 13 046 бяха препратени към други INHOPE Горещи линии, 3 случая бяха предадени на други компетентни български институции, а в 2 случая беше поискано сваляне на вредно за деца съдържание.

Консултативна линия за онлайн безопасност

Консултативната линия се управлява от Асоциация Родители. Тя представлява център за осигуряване на подкрепа и съвет при онлайн инциденти или проблеми с деца и млади хора. Обучените оператори-консултанти на Консултативната линия са достъпни на кратък телефонен номер 124 123 (всяко обаждане се заплаща еднократно 14 или 15 стотинки според оператора независимо от продължителността на разговора), чрез модул за чат в реално време на сайта <http://www.safenet.bg>, и по имейл (helpline@online.bg). Всички потребители могат да запазят анонимност, ако пожелаят.

Консултативната линия вече работи от 10:00 до 18:00 часа от понеделник до петък. Консултантите са обучени психолози, които са добре подготвени за оценяването на сериозността на даден случай и, когато е необходимо, да насочат жертвата за допълнителна помощ, консултация и/или терапия към подходящите институции и организации.

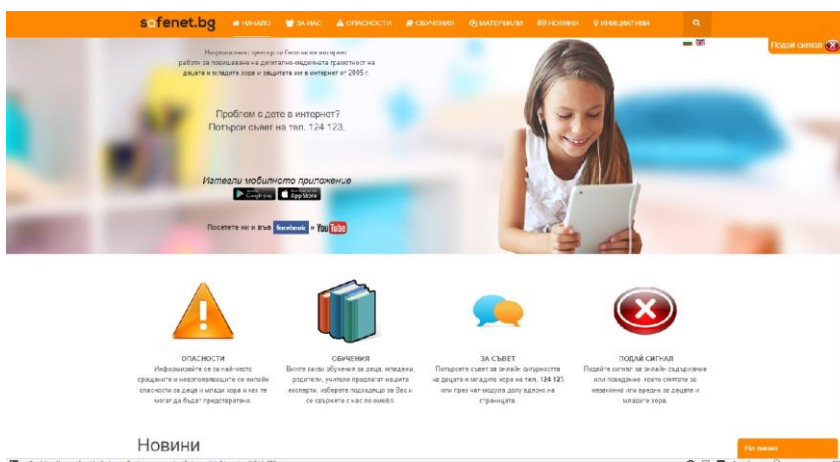
Включването на консултантите е особено важно в случаи, когато онлайн рисковете, пред които са изправени деца, са резултат от действията на техни връстници. Такива действия са онлайн тормозът, качването на незаконно или вредно съдържание на сайтовете за споделяне на снимки и видео, както и в социалните мрежи, като също така включват и безотговорно или рисково поведение в интернет.

През 2021 г., Консултативната линия отговори на 256 запитвания, засягащи въпроси като:

- Вредно съдържание - 11
- Сексуален тормоз – 9
- Онлайн престъпления - 9
- Онлайн тормоз - 28
- Лични данни и информация - 9
- Секстинг – 1
- Дигитално-медийна грамотност - 25

Сайт на Центъра за безопасен интернет

Националният център за безопасен интернет продължи през 2021 г. активно да актуализира своя уебсайт - www.safenet.bg. Той събира двете услуги на Центъра (Гореща линия и Консултантска линия) на едно място, правейки много по-удобно и лесно за потребителите да подават сигнал или да поискат консултация. От началната страница на уебсайта се

 The screenshot shows the homepage of safenet.bg. At the top, there is a navigation bar with the website name and various menu items. Below the navigation bar, there is a main banner area with a background image of a young girl using a tablet. The banner contains text in Bulgarian: "Националният център за безопасен интернет работи за подпомагане на дигиталната безопасност на децата и младите хора и защитава им в интернет от 2005 г.", "Проблем с дете в интернет? Потърси съвет на тел. 124 123.", and "Изтегли мобилното приложение". Below the banner, there are four main service icons: "Опасности" (Warnings), "Обучения" (Education), "За съвет" (For advice), and "Подай сигнал" (Report a signal). Each icon has a brief description of the service. At the bottom, there is a "Новини" (News) section and a "124 123" button.

предоставя достъп до онлайн формуляр за докладване на незаконно или вредно за деца съдържание и поведение в интернет. Достъпът до чат в реално време с консултант на Консултативната линия също е достъпен от началната страница. Сайтът включва практически и информативни разяснения за най-често срещаните рискове в интернет за децата. Той представя и инициативите, обученията и материалите (наръчници, други публикации, презентации, урочни планове, плакати и други) на Центъра. Също така сайтът поддържа и редовно обновявана секция с новини. Сайтът има и мобилна версия, което улеснява достъпа на потребители от смартфони и планшети.

Проекти и инициативи

През 2021 г. дейностите на Националния център за безопасен интернет бяха фокусирани върху няколко основни приоритета: кампании, обучителни дейности, изследвания и поддържане на Горещата онлайн линия и Консултативната линия.

Младежки панел

Младежкият панел към Центъра за безопасен интернет е доброволческа структура, съществуваща като форма на младежко участие от 2010 г. В нея членуват младежи на възраст 14-18 г., които се събират регулярно, развиват дигитално-медийните си умения и играят важна роля в инициативите и събитията на Центъра и партньорските му организации.

През 2021 г. членовете на Младежкия панел планираха и бяха водещи на основното събитие за отбелязване на международния Ден за безопасен интернет на 9 февруари, което тази година беше посветено на темата за фалшивите новини и дезинформацията. Този път събитието се проведе онлайн и беше излъчвано пряко на

страницата на Центъра за безопасен интернет във Фейсбук, където достигна до над 21 000 души. Събитието ангажира младежи и професионалисти, които дадоха препоръки за това как да се разпознават фалшивите новини и дезинформацията в интернет.

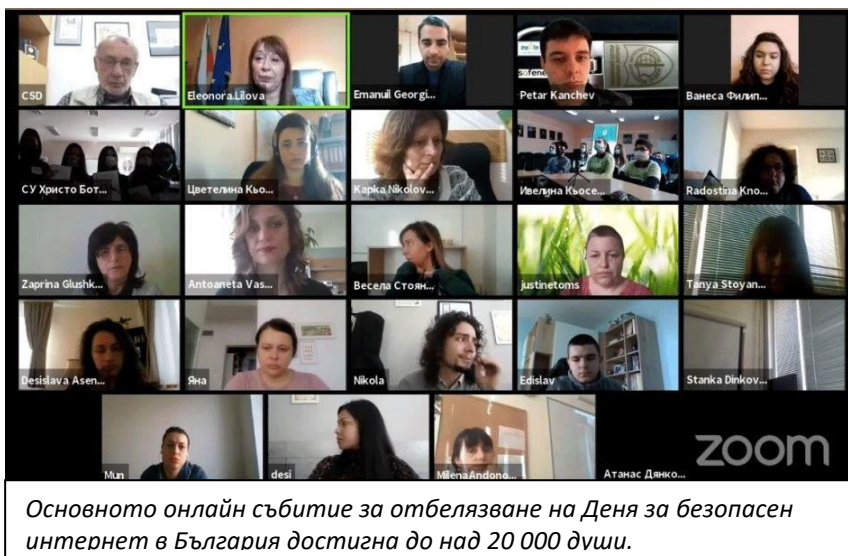
През 2021 г. двама членове на Младежкия панел (Димана Додова и Милена Радойцева), които бяха част и от Младежка мрежа „Мегафон“ и инициативата „Рапортъори“ на Национална мрежа за децата, завършиха успешно двугодишната програма „Мегафон“ и получиха сертификати от НМД. Милена продължи да представлява България и в Детския съвет на Юрочайлд (Eurochild), след като преди две години бе избрана за представител на страната ни с мнозинството от гласовете на младежите, участващи в „Рапортъори“. През 2021 г. тя участва в редица международни онлайн форуми.

През 2021 г. членовете на Младежкия панел към Центъра за безопасен интернет обмениха опит и с младите хора от Младежки клуб „Да бъдем приятели“ към Фондация ПУЛС, Перник, като веднъж домакинстваха на среща в София, и веднъж гостуваха в Перник. Младежите от двете младежки организации взеха заедно участие и в ежегодния Ден на младежта, отбелязан в Перник през август.

Ден за безопасен интернет

На 9 февруари 2021 г. над 140 държави от всички континенти отбелязаха за 18-и път международния Ден за безопасен интернет. Започнал като инициатива на Европейския съюз, целта на този ден е да привлече вниманието към нуждата от адекватни мерки за защита на децата в дигиталното пространство.

Мотото на Деня „Заедно за по-добър интернет“ изразява убеждението, че безопасността на децата онлайн зависи от усилията на всички – държавните институции, ИТ бизнеса, образователната система, родителите и гражданското общество. Десетки училища, общини и различни институции и организации в България също отбелязаха Деня със свои инициативи и събития.

Основното онлайн събитие за отбелязване на Деня за безопасен интернет в България достигна до над 20 000 души.

Централното събитие, организирано от българския Център за безопасен интернет, се проведе онлайн с активното участие на близо 80 млади хора, учители, професионалисти. В различни училища в страната събитието се прожектираше пред събрани за случая ученици. Събитието беше открито от председателя на Държавната агенция за закрила на детето д-р Елеонора Лилова.

По традиция бяха обявени трите отряда от ученици-киберскаути, които след обучението им по програмата „Киберскаут“ организираха и проведоха различни инициативи и дейности. Това са ученици от гр. Съединение и от гр. Стара Загора, които бяха подкрепени от техните учители за участието им в националното състезание между всички обучени предишната година киберскаути в страната.

По инициатива на Младежкия панел към Центъра за безопасен интернет, чиито членове бяха и водещи на събитието, и с активното участие на младежите от Съвета на децата към Държавната агенция за закрила на детето основната част беше посветена на актуалната тема за фалшивите новини онлайн и потенциалните вреди от тях. В общата дискуссия младите хора показаха както добра дигитално-медийна грамотност, така и способността си да видят и предлагат начини за противодействие на фалшивата информация в интернет. Младежките представиха и платформата за допитване до мнението на младите хора U-Report.

Събитието се излъчваше на живо във Фейсбук, достигайки до над 21 000 души, а над 6000 гледаха впоследствие видеозаписа и коментираха дискуссията.

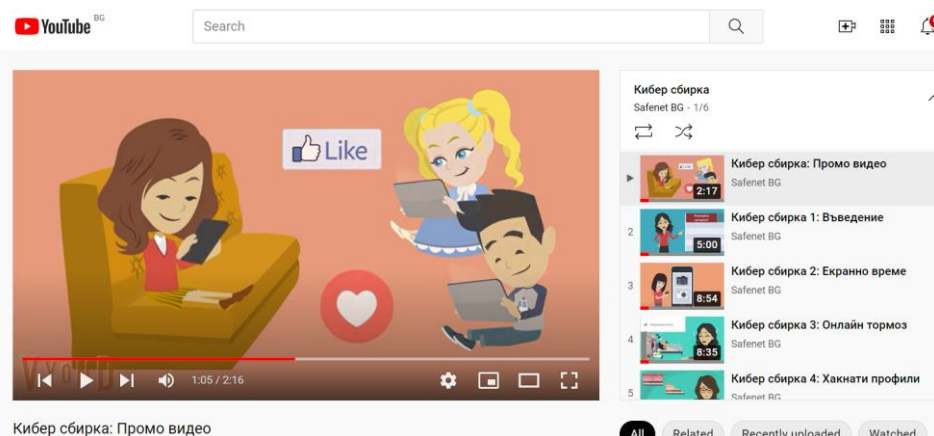
По традиция Денят за безопасен интернет сложи началото и на Дните за медийна грамотност, организирани от Коалицията за медийна грамотност, обединяваща над 20 различни организации и експерти. Организацията обявиха различни обучителни и образователни инициативи, които продължиха през следващите 2 месеца и които бяха насочени към учители, родители, млади хора и деца.

Видеоуроци „Кибер сбирка“

През 2021 г. екипът на Центъра за безопасен интернет разработи серия от шест кратки и забавни анимационни видео-урока за деца, озаглавена „Кибер сбирка“. Видеата са посветени на най-често срещаните рискове в дигиталната среда като онлайн тормоз, хакнати профили, прекомерно време пред екрана и оставяне на „дигитални отпечатъци“. Учителите могат да ги използват за започнат дискусия с учениците по темата за личната безопасност в интернет, за подходящо и неподходящо поведение онлайн, за какво трябва да се внимава в дигитална среда.

Те са подходящи за както за ученици, така и за гледане от по-малки деца заедно с родител. В условията на все още усложнена епидемична обстановка, видеата биха били особено полезни и в контекста на онлайн обучението на учениците.

Видео-уроците са достъпни в канала на Центъра в YouTube и до момента са достигнали до повече от 2100 потребители.

Обучения и кампании

Центърът за безопасен интернет продължи активно да ангажира родители и учители за развиването на дигитално-медийната грамотност на българските деца чрез обучения, периодични кампании и нови инициативи.

Цялостен модел за изграждане на ключови компетентности в училище

Между март 2020 г. и юли 2021 г. експерти към Националния център за безопасен интернет и екипът на 90 СУ „Ген. Хосе де Сан Мартин“ в София апробираха Цялостен модел за изграждане на ключовите компетентности в училище.

Под ръководството на Емилия Иванова, директорът на 90 СУ, педагогическият колектив разработи своя цялостна визия за интегриране на ключовите компетентности с учебното съдържание според нуждите на учениците. На база на

визията учителите разработиха и приложиха взаимни и индивидуални уроци, ученически проекти, извънкласни и общностни дейности, с фокус върху системното, поэтапно и мултидисциплинарно изграждане на ключовите компетентности за личностно развитие и устойчив начин на живот на учениците.

Данните от апробацията на модела бяха събрани и анализирани от независим оценител посредством онлайн анкета с 30 учители, както и интервюта и фокус-група с членове на администрацията и педагогическия колектив на училището. Според анализа учениците са развили почти всички заложи компетентности с особен акцент върху толерантността и сътрудничеството си. Учителите пък са

повишили усещането си за общност и позитивното си взаимодействие с родителите. Тези резултати са следствие от методиката на модела, която акцентира върху екипното мултидисциплинарно обучение от страна на педагогическия колектив и върху автономността и взаимодействието между учениците по време на учебните дейности.

Кампания „Намери друг начин“

През 2021 г. беше финализирана кампанията за поощряване на критичното мислене и толерантна нагласа у младежи на възраст 14-20 г. „Намери друг начин“. Кампанията включваше комуникационна кампания с онлайн и офлайн компонент, които да й придадат дълбочина, като я подкрепи с работа на учители от различни училища и населени места, присъединили се към инициативата, с ученици от посочената възрастова група. „Намери друг начин“ се осъществи в партньорство между Центъра за безопасен интернет, Центъра за изследване на демокрацията и комуникационна агенция distinkt в рамките на инициативата „Устойчива младеж срещу крайнодесни екстремистки послания онлайн (YouthRightOn), финансирана по програма „Вътрешна сигурност – Полиция“ на Европейския съюз.

Учители от различни населени места пилотираха урочни модули от методика за развиване на критично мислене и толерантност

Популярни личности и влогъри като Павел Колев и Ицака се включиха в кампанията „Намери друг начин“

В рамките онлайн кампанията в партньорство с комуникационна агенция distinkt бяха разработени и разпространени поредица от видеа, включваща видео с реакция на известни личности и популярни влогъри (Прея, Павел Колев, Христо Стефанов, Стефан Попов-Чефо) на материали, съдържащи реч на омразата, две образователни анимационни видеа „Не всичко в интернет е истина“ и „Не позволявай да бъдеш манипулиран“, видео с история за младеж, който се радикализира, разказана от актьора Живко Симеонов и три видеа с послания на китариста Деян Янков, който стои в основата на инициативата за млади хора T.R.A.P. (Trotoara Room for Angry People).

Офлайн компонентът на кампанията „Намери друг начин“ включваше работа на учители, включили се в инициативата с урочни модули от разработената от експерти на Центъра за безопасен интернет методика за развиване на толерантност и критично мислене у учениците. Учители от седем училища в София, Пловдив, Кюстендил и Стара Загора бяха събрани на първа учебителна среща през януари 2020, за да се запознаят с методиката и след това апробираха урочни модули от нея с учениците си. През април 2021 г. експерти на Центъра за безопасен интернет събраха отново учителите на онлайн среща, на която преподавателите дадоха обратната си връзка от пилотирането на уроците в училищата им. Тяхната обратна връзка бе интегрирана във финалната версия на методиката, която бе издадена като наръчник за учители и се разпространява в училища из цялата страна.

Обучения в рамките на инициативата „Грижа за истината“

В рамките на инициативата „Грижа за истината“ в периода май-юли експерти на Центъра за безопасен интернет и техни партньори от Фондация С.Е.Г.А. и Фондация „Рома Лом“ при стриктно спазване на протоепидемичните мерки, проведоха пет обучения на живо на ромски лидери, активисти, медиатори и представители на ромски и други граждански организации по темата как да разпознават и да се противопоставят на фалшиви

Серия от обучения на учители и други професионалисти по темата за дезинформацията бяха проведени през 2021 г.

новини, дезинформация и медийни манипулации, свързани с ромската общност. Две тридневни обучения за група обучаеми от Северна България бяха проведени във Вършец и други две за група обучаеми от Южна България бяха проведени в Хисаря и Банско. Още едно практическо обучение за това как да си сътрудничат помежду си, за да повишават осведомеността по темата за фалшивите новини и дезинформацията на хората от общностите, с които работят, предназначено и за двете групи обучаеми, също беше проведено в Банско.

През 2021 г. експерти от Центъра за безопасен интернет и Фондация СЕГА проведоха и две обучения на учители от цялата страна по темата как да разпознават фалшиви новини, дезинформация и медийни манипулации и как да развиват уменията за оценка на достоверността на информацията у учениците си – първото от които се проведе онлайн през април, а второто се проведе присъствено в Баня в рамките на три дни през октомври.

Проектът „Грижа за истината“ се осъществява в партньорство с Фондация СЕГА, Центъра за изследване на демокрацията и Фондация „Рома Лом“ и се съфинансира по програмата „Права, равенство и гражданство (2014-2020)“ на Европейския съюз.

Обучение „Медийна грамотност през моя предмет“

През юни 2021 г. експертът на Центъра за безопасен интернет Д-р Емануил Георгиев, заедно с експерт от на Коалицията за медийна грамотност Ангел Ангелов проведоха серия от онлайн обучения на учители на тема „Медийната грамотност през моя предмет“ – практическа учебна програма, която подготвя учителите да развиват медийната грамотност на своите ученици, независимо от предмета или от средата – онлайн или на живо. Близо 50 преподаватели от цялата страна взеха участие в курса. От тях 35 получиха своите сертификати за успешното му завършване и се присъединиха към общността на Коалицията за медийна грамотност „Дигитални звезди“, след като разработиха и представиха собствени урочни планове за развиване на цифрова компетентност и медийна грамотност през своя предмет.

На сайта на Коалицията за медийна грамотност бяха качени 20 от плановете за уроци и презентациите, разработени от учителите. Във фокуса на всеки от ресурсите са една или повече компетентности от Европейската рамка за дигитална компетентност на ЕС (DigComp) – информационна грамотност, комуникация и сътрудничество, създаване на дигитално съдържание, безопасност и разрешаване на проблеми. Отправна точка на преподавателите бе наръчникът „Медийна грамотност през дистанционно обучение“.

Обученията и наръчникът са част от проекта „Медийна грамотност през дистанционно обучение“, изпълняван от Коалиция за медийна грамотност (КМГ). Подкрепата за проекта е осигурена от Фондация „Америка за България“.

Наръчници и обучителни методики

Наръчник „Компетентностният подход на практика“

През 2021 г. Центърът за безопасен интернет издаде наръчник за учители „Компетентностният подход на практика“, който представя цялостен модел за изграждане на ключови компетентности у учениците в училище, разработен от експерти на Центъра. Наръчникът включва пет обучителни модула, свързани с различните аспекти на този модел, както и резултатите от апробацията в 90 СУ „Ген. Хосе де Сан Мартин“ в София, където моделът бе приложен в периода февруари 2020 – юни 2021 г. Включени са и конкретни истории на успеха на учители от училището, приложили този подход в класната стая.

Наръчникът бе разработен в рамките на проект „Холистичен училищно базиран модел за изграждане на дигитална грамотност“, финансиран от Фондация „Оук“ чрез Фондация „Работилница за граждански инициативи“.

Наръчник за критично мислене и толерантност

През 2021 г. беше завършен и издаден наръчник за учители за развиване на критично мислене и толерантност у учениците чрез развиване на дигитално-медийните им умения и компетентности. Обучителната методика, включена в този наръчник, бе разработена в рамките на кампанията за превенция на радикализацията сред младите хора „Намери друг начин“ от експерти на Центъра за безопасен интернет.

Финалният вариант бе изработен и на базата на обратната връзка, получена от учители, които участваха в обучителна среща в София, посветена на методиката и впоследствие апробираха уроци от нея в училищата си.

Наръчникът съдържа 10 примерни урока за развиване на различни дигитално-медийни умения у учениците (като умения за оценка на достоверността на информацията, комуникационни умения и др.), така че развиването на емоционалната интелигентност и критичното мислене да бъдат основа на превенцията срещу крайно дясна или друга радикализация сред младите хора.

Кампанията „Намери друг начин“ се осъществи в партньорство с Центъра за изследване на демокрацията и комуникационна агенция distinkt в рамките на инициативата „Устойчива младеж срещу крайнодесни екстремистки послания онлайн (YouthRightOn), финансирана по програма „Вътрешна сигурност – Полиция“ на Европейския съюз .

Наръчници за разпознаване на фалшиви новини и дезинформация

През 2021 г. в рамките на инициативата „Грижа за истината“ експерти от Центъра за безопасен интернет разработиха три практически наръчника, достъпни в онлайн формат, за изграждане на капацитет сред ромски лидери и медиатори и ромски активисти, както и на учители, които да ги снабдят с конкретни методи и инструменти за това как да засичат, следят и да се противопоставят на дезинформация и медийни манипулации, подхранващи стереотипи и негативни нагласи към определени общности като ромската:

- базисен методически наръчник по темата как да разпознаваме фалшиви новини, дезинформация и медийни манипулации, отнасящи се до обществени проблеми като цяло и антиромски манипулации в частност;
- практически наръчник по темата как да се противопостави на фалшиви новини, дезинформация и медийни манипулации, свързани с ромската общност, които подхранват антиджипсизма;
- практически наръчник за учители по темата как учениците да разпознават фалшиви новини, дезинформация и медийни манипулации, подхранващи стереотипи и негативни нагласи към

определени общности.

Инициативата „Грижа за истината“ се осъществява в партньорство с Фондация СЕГА, Центъра за изследване на демокрацията и Фондация „Рома Лом“ и се съфинансира по програмата „Права, равенство и гражданство (2014-2020)“ на Европейския съюз.

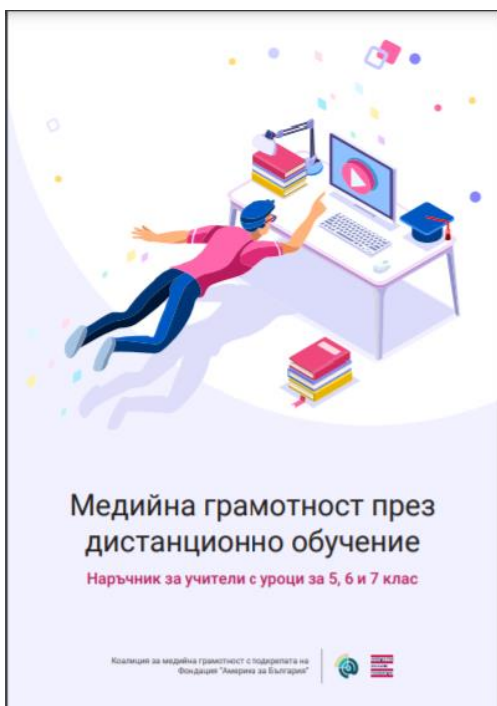
Методика за подготвяне на младежи за обучители на връстници

През 2021 г. Центърът за безопасен интернет отпечата методически наръчник „Младежите водят промяната“, предназначен за учители и младежки работници за подготовка на младежи за обучители на връстници по теми, свързани с превенция на сексуалната експлоатация на деца онлайн. Наръчникът включва и модул за подготовка на младежи за обучители на връстници и по други, избрани от тях самите теми. Методиката бе разработена в рамките на инициативата „Младежите водят промяната“, част от проекта „Умението да променяш“, посветен на превенция на сексуалната експлоатация на деца, осъществяван от Партньорство за учене и действие и подкрепян от Фондация Оук. Тази методика бе представена на онлайн конференция, организирана от Ноу Хау Центъра на Нов български университет, както и на членовете на Партньорството за учене и действие.

В рамките на проекта MIIagers, финансиран по програмата Еразъм+ Центърът за безопасен интернет участва и в международен екип, който разработи други три инструмента за развиване на компетенциите, свързани с развиването медийната информационна грамотност на младите хора, описани в рамката на ЮНЕСКО –

онлайн игра за младежи, методика за предаване на знание на връстници и наръчник за разказване на истории. Тези инструменти ще помогнат на младите хора да развиват критичното си мислене и да изразяват мненията и идеите си за разрешаване на важни социални проблеми.

Наръчник „Медийна грамотност през дистанционното обучение“

Поради пандемичната ситуация в последните две години се наложи учителите, учениците и родителите бързо да се адаптират към дистанционна форма на обучение. Коалицията за медийна грамотност в партньорство с Центъра за безопасен интернет и с подкрепата на Фондация „Америка за България“ разработиха и издадоха практически наръчник за учители „Медийна грамотност в дистанционното обучение“, съдържащ 9 урока за директно прилагане в учебния процес, който стъпва на принципите и разработените уроци в методиката „От дигитална компетентност към дигитално гражданство“ и методиката на Центъра за безопасен интернет, базирана на Европейската рамка за дигитална компетентност. Уроците са подходящи за 5., 6. и 7. клас, като може да бъдат прилагани в Час на класа, Информационни технологии, Български език и литература и История. Наръчникът, както и обучителната програма на серия от обученя за учители по темата бяха разработени от екип на Коалицията за медийна грамотност,

включващ експерти на Центъра за безопасен интернет, Факултета по начална и предучилищна педагогика на СУ и учител по история.

Конференции и форуми

Национална конференция „Компетентностният подход на практика“

Между 3 и 5 декември в Националния STEM център в София представители на 11 училища от страната взеха участие в конференцията „Компетентностният подход на практика“, организирана от Националния център за безопасен интернет.

Участниците се запознаха с цялостния компетентностен модел на Центъра, изслушаха вдъхновяващите истории на свои колеги от апробацията му в 90 СУ „Ген. Хосе де Сан Мартин“ и преминаха през петте обучителни модула на наръчника за прилагане на модела.

По време на обученията директорите и педагогическите специалисти на училищата разработиха свои визии за системно и

мултидисциплинарно изграждане на ключовите компетентности на своите ученици чрез учебното съдържание, генерираха планове на индивидуални и взаимни урочни единици за осъществяване на визията, създадоха инструменти за оценка на постижения на учениците, изготвиха стратегии за привличане на родителите като активни партньори в прилагането на компетентностния подход и планираха дейности за сплотяване на училищната общност. Те също така обмениха опит и добри

практики и положиха началото на дългосрочно сътрудничество за интегриране на компетентностния подход в българската образователна система.

В конференцията участваха представители от 11 училища от различни населени места в страната.

Младежки форум „Voice it: Мнение от значение“

Центърът за безопасен интернет и през 2021 г. се включи като партньор в ежегодния младежки форум “Voice it: Мнение от значение”, организиран от Младежката мрежа „Мегафон“ и Национална мрежа за децата и провел се на 19 ноември. Поради епидемичната обстановка форумът за втора поредна година събра малък кръг събеседници на живо, но се излъчваше пряко във страницата на Национална мрежа за децата във Фейсбук. Форумът тази година се проведе под надслова #Филтър и бе посветен на две основни теми, избрани от младежите: рисковете онлайн и екологията. Младежите от „Мегафон“ поканиха като събеседник в първия дискуссионен панел, свързан с темата за рисковете онлайн,

експерта от Центъра за безопасен интернет д-р Емануил Георгиев. В рамките на събитието бе излъчено и видеото на кампанията на Младежкия панел към Центъра за безопасен интернет „Героят си ти“. Официални гости на форума бяха и Росица Петрова, председател на Управителния съвет на Национална мрежа за децата и Саня Саранович, представител на УНИЦЕФ за България. Участие взеха и други експерти, избрани и поканени от младежите от „Мегафон“, а в модериранието на дискусиите и като основен водещ на събитието на младежите помагаше известният журналист и радиоводещ Мария Чершева.

Национална конференция „Медийна грамотност срещу дезинформацията“

Коалицията за медийна грамотност, съвместно с Фондация за свободата „Фридрих Науман“, организираха Национална конференция „Медийна грамотност срещу дезинформацията“. Събитието се проведе на 2 декември в хибриден формат – лекторите и участниците в дискусиите бяха на живо в Sofia Event Center и бе излъчено пряко онлайн). Експертът от Центъра за безопасен интернет Антоанета Василева взе участие в дискусиата като панелист, заедно с други представители на гражданския сектор, както и на държавните институции и на бизнеса. По време на конференцията бяха представени актуални проекти за развитие на медийната грамотност през и извън образователната система, покриващи от най-малките до най-възрастните граждани на България. Бе обсъдено и кои са проблемите и възможните решения, както и кои са най-добрите подходи при работа с всяка група.

По време на конференцията бяха представени актуални проекти за развитие на медийната грамотност през и извън образователната система, покриващи от най-малките до най-възрастните граждани на България. Бе обсъдено и кои са проблемите и възможните решения, както и кои са най-добрите подходи при работа с всяка група.

Международно сътрудничество

През 2021 г. Центърът продължи да бъде активен член на Европейската мрежа от Центрове за безопасен интернет Insafe и Международната асоциация на интернет горещи линии INHOPE. Центърът допринесе към работата на двете мрежи и взаимодейства с други Горещи линии и собственици / администратори на сайтове в Европа с цел отстраняването на незаконно или вредно за деца съдържание от мрежата.

Представители на Центъра участваха в международни конференции, които се проведоха онлайн, поради пандемичната обстановка, както и в редица работни онлайн срещи на мрежите INHOPE и Insafe.

Национално сътрудничество и медийни изяви

Коалиция за медийна грамотност

Учредената през 2017 г. Коалиция за медийна грамотност продължи активната си работа и през 2021 г. Коалицията включва Центъра за безопасен интернет, Института за прогресивно образование, Центъра за приобщаващо образование, Асоциацията на европейските журналисти в България, Заедно в час, Национална мрежа за децата, Образование България 2030, Фондация „Гласът на децата“. Целта на Коалицията е да стимулира обществения дебат по темата и да събере и популяризира съществуващите добри практики на отделни училища,

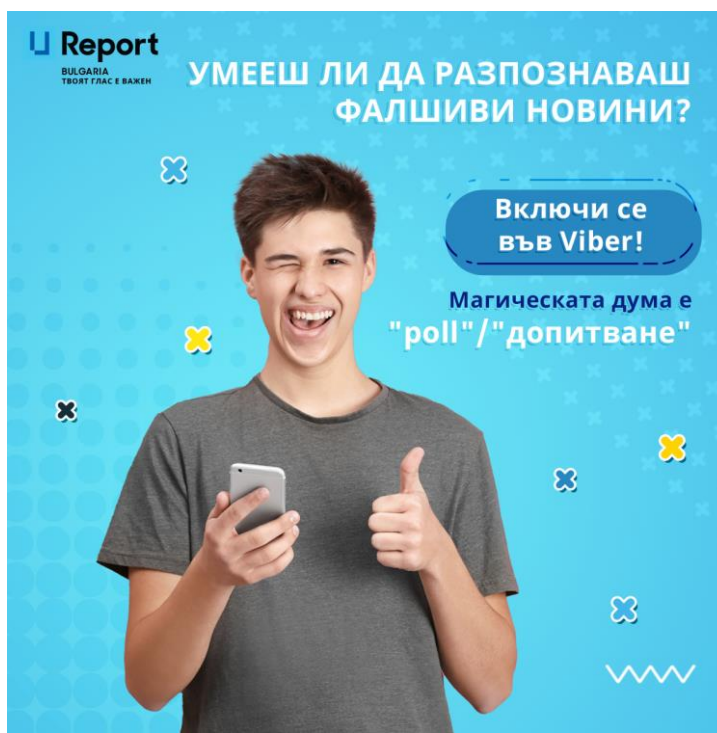

преподаватели, образователни институции, организации и медии, насочени към изграждане на базови дигитално-медийни умения у децата. Тези умения трябва да станат основата, върху която по-нататъшното образование ще може да гради, за да могат учениците да излизат от средното образование активни граждани на 21. век и участници в икономиката.

През февруари 2021 г. Коалицията организира и проведе „Дни на медийната грамотност“, стартирали на Деня за безопасен интернет (9 февруари) и включващи поредица от инициативи на участващите в нея организации. В рамките на проекта „Медийна грамотност през дистанционното обучение“ Коалицията за медийна грамотност в партньорство с Центъра за безопасен интернет и с подкрепата на Фондация „Америка за България“ разработиха наръчник за учители за развиване на медийната грамотност на децата през дистанционната форма на обучение. Експерти от Коалицията и Центъра проведоха серия от онлайн обучения на учители по тази методика през юни 2021 г. Коалицията за медийна грамотност, съвместно с Фондация за свободата „Фридрих Науман“ организира и национална конференция „Медийна грамотност срещу дезинформацията“, проведена на 2 декември във хибриден формат (лекторите и участниците в дискусиите бяха на живо в София, а събитието се излъчи пряко онлайн за всички останали участници).

Партньорство с УНИЦЕФ България по U-Report

През 2021 г. Центърът за безопасен интернет участва активно в Изпълнителния съвет по Младежката платформа U-Report, обединяващ различни граждански организации и координиран от УНИЦЕФ България, който е и член Обществения съвет за безопасен интернет. Платформата за младежко мнение бе представена от Младежкия панел към Центъра за безопасен интернет на основното събитие за отбелязване на Деня за безопасен интернет в България на 9 февруари, чиято основна тема бе фалшивите новини и дезинформацията онлайн. Експерти от Центъра

за безопасен интернет разработиха и допитване по темата за фалшивите новини, което бе представено на младите абонати на платформата през май 2021 г. Това и други допитвания на U-Report, както и самата платформа бяха промотирани периодично и през профила на Центъра за безопасен интернет в Инстаграм, управляван от Младежкия панел към Центъра.

Национална мрежа за децата и Младежка мрежа „Мегафон“

Фондация „Приложни изследвания и комуникации“ и Асоциация „Родители“, координиращи Центъра за безопасен интернет, са активни членове на Национална мрежа за децата, обединяваща 135 граждански организации, работещи с и за деца и семейства в цялата страна. И през 2021 г. Фондация ПИК и АР участваха в изработването на общи стратегии и позиции на мрежата по актуални теми, касаещи децата, в организирането на наградите „Златна ябълка“ и Годишната среща на НМД, активно се включиха в изготвянето на Бележник за успеха на

държавата в грижата за децата като имат принос за оценката на направеното за благосъстоянието на децата и за онлайн безопасността им и развиването на дигитално-медийната им грамотност. Организациите, координиращи Центъра, участваха и в организацията и провеждането на младежкия форум Voice it 2021: Мнение от значение.

Партньорство за учене и действие

Фондация ПИК и Асоциация „Родители“ участват активно в обединението „Партньорство за учене и действие за превенция на сексуалната експлоатация на деца“ (ПУД), координирано от Българската асоциация по семейно планиране и сексуално здраве (БАСП), от основаването му през 2015 г. През 2021 г. в рамките на партньорството и на проекта „Умението да променяш“, финансиран от Фондация „Оук“ чрез Фондация работилница за граждански инициативи, експерти на Центъра за безопасен интернет осъществиха инициативата „Младежите водят промяната“. В рамките на тази инициатива бе

Среща по подготовката на информационната кампания на ПУД, проведена през юли 2021 г. в Долна Баня

разработена и отпечатана като наръчник методика за подготовка на младежи за обучители на връстници, предназначена за учители и младежки работници и бе проведено онлайн обучение по методиката на младежи от Младежкия панел към Центъра за безопасен интернет и ученици от три софийски училища. Отново в рамките на партньорството експерти на центъра проведоха и фокус групи с учители, родители и професионалисти от институции и гражданския сектор по темата за това как работи механизмът за превенция на насилието в училище. На базата на тези фокус групи бяха подготвени конкретни препоръки към институциите за подобряване на работата на Механизма. Експерти на Центъра за безопасен интернет участваха активно в подготовката на кампанията на ПУД за повишаване на

чувствителността към сексуалната експлоатация на деца и в среща на Партньорството по темата, провела се на 20-23 юли в Долна Баня, и допринесоха и за споделянето на информация и добри практики на сайта на ПУД.

Партньорство с Дигитална национална коалиция (ДНК)

През юли 2021 г. Центърът за безопасен интернет се включи в обучение на общо 30 участници от България, Италия, Румъния, Северна Македония, Португалия, Испания и Литва, имащо за цел да предостави на млади професионалисти знания и умения по темата медийна грамотност и фалшиви новини. Деветдневното обучение бе проведено в рамките на проекта "Излъжи ме" („Lie To Me“), осъществяван от Дигиталната национална коалиция (ДНК) с подкрепата на Европейската комисия и програма Еразъм+. По време на семинара, международната група изготви наръчник с инструменти и насоки относно безопасно критично консумиране на онлайн медийно съдържание.

Експертите на Центъра за безопасен интернет се включиха с два обучителни модула като в първия представиха дейността на центъра и дискутираха с участниците най-често срещаните рискове за децата в интернет, както и основните дигитални компетентности, които е нужно да развиват младите хора. Във втория модул обучителите от Центъра представиха на обучаемите и инструментите за развиване на медийната и информационна грамотност на младежите, разработени по проекта MILagers.

Младежки обмен и партньорство с Фондация П.У.Л.С

На 30 май и 20 юни за пръв път се осъществи обмен на опит между младите доброволци от Младежкия панел към Центъра за безопасен интернет и Младежки клуб "Да бъдем приятели" към Фондация П.У.Л.С., Перник.

На 30 май младежите от клуба гостуваха на Центъра за безопасен интернет в София, а на 20 юни членове на Младежкия панел на свой ред гостуваха в Перник. Младите хора от двата младежки екипа се запознаха едни други с това, което правят, за да разпространяват знание сред връстниците си и работиха заедно по свои идеи за бъдеща съвместна работа.

При гостуването на младежите от Перник представителите на Младежкия панел за безопасен интернет разказаха за своите дейности и каузи – как са планирали и организирали кампанията #ГероятСиТи, носеща вдъхновяващото послание за едно позитивно и отговорно поведение онлайн и противопоставяща се на онлайн тормоза и хейта в интернет, както и предходната своя кампания #ОблечиСеБе, представяща по позитивен и креативен начин рисковете от ранната сексуализация сред децата. Членовете на Младежкия панел разказаха и как планират и провеждат основните дейности на важни събития на Центъра като Деня за безопасен интернет, посветен всяка година на различна кауза и актуален за децата и младите хора онлайн проблем, както и как подготвят участието на Центъра на събития на негови партньори. Членовете на Младежкия панел запознаха

гостите си и с Консултативната линия на Центъра, към която могат да съветват свои връстници да се обърнат при проблеми онлайн.

Дейността се проведе в рамките на годишния план на КСМП/ Перник на младите и Община Перник.

Сътрудничество с училища и държавни институции

Много от дейностите на Центъра бяха проведени в сътрудничество с различни партньори както на национално, така и на местно ниво. Центърът има традиционно добро сътрудничество с множество училища и общини в страната. Учителите и техните ученици бяха активно включени в апробирането на цялостния модел, в кампаниите „Намери друг начин“ и в обученията по инициативата „Грижа за истината“

Центърът участва в експертна група към Министерството на образованието по изготвяне на концепция за дигитално-медийна грамотност. Центърът си сътрудничи и с Държавната агенция за закрила на детето и нейния Съвет на децата, чиито представители се включиха активно в събитието за Деня за безопасен интернет. Сътрудничеството с други държавни институции също бе на високо ниво и експертите на Центъра имаха много продуктивни работни срещи с професионални общности като местните комисии за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни, отдели за закрила на детето, общински администрации, местни полицейски дирекции, районни инспекторати по образованието и местни комисии за борба с трафика на хора.

Медийни изяви

През 2021 г. експертите на Центъра за безопасен интернет имаха много изяви в печатните и електронните медии, в които представиха различните кампании, данни от Горещата и Консултативната линия и аргументираха нуждата от системно интегриране на дигитално-медийната грамотност в българската образователна система и коментираха теми като насието в отношенията между тийнейджъри, онлайн безопасността на децата и младите хора, рисковете за малките деца, ползващи социалните мрежи и начините за тяхното предотвратяване, превенционните дейности на Центъра, ролята на мобилните устройства в училищата, онлайн тормоза сред малолетните, онлайн радикализацията, екстремизма и речта на омразата, фалшивите новини и дезинформацията, както и за това, какви действия трябва да предприемат родителите и училищата, за да защитят децата в интернет. Дейността на Центъра бе отразена в над 100 публикации и предавания.

Българският център за безопасен интернет благодари на своите партньори и поддръжници, които помогнаха за реализацията на всички дейности през 2021 година!